

KRAITSIR
KÁROLY

(1804-1860)

1849 JUNI.

48.

Kreitsir Károly — Pulszky Ferenchez

Boston 20-dik Júniusban 1849.

Kedves Földim!

Fellette sajnálom, hogy körülményeim meg nem engedték Kegyedet Schönbrunnban, múlt ősz havában meglátogatni.¹ Egyrészt elő nem láthattam, akkori tudósításaim szerint, hogy édes magyaráink oly dicsőségesen felébredendének, másrészt pedig ide való kötelességeim parancsolólag visszatérésre kényszerítettek. Másként Európába maradtam volna.

Kegyednek kifejezése, hogy „a Magyar el nem vesz” Mózeset vezető tűzoszlopja (si fabula vera)² gyanánt mindég lelkem előtt égett és reménységemet fenntartotta.

Kedves hazánknak nagy tettei visszamenetelemet ismét csak ugyan parancsolják, de pénzügem és foglalatosságaim még akaratomnak véghezvitelét nem engedik meg.

¹ Bem, amikor június közepén visszatért Erdélybe, első dolga volt, hogy proklamációkban és rendeletekben intézkedjék Erdély teljesen szétzilált, maga Kossuth által is a hetekben tabula rasanak nevezett helyzetében.

² Bemmel éppen azért került Kossuth oly sokszor ellentétbe, mert az öreg lengyel tábornok – időnként teljesen megfélekedve arról, hogy őt csak a katonai műveletek irányításával bízta meg a magyar kormány – ismételten önhatalmúlag a polgári és közigazgatási kérdésekben is magához ragadja a kezdeményező szerepet.

³ Pulszky 1848-ban mint a Bécsben székelő királyi személye körüli miniszterium államtitkára Bécs környékén, Schönbrunn közelében, Penzingben lakott.

⁴ Jelentése: „Ha igaz a mese”.

Waldappfel Entsch. A forradalom a
szabadosság harca leveles tárából,
Vol. II. 94-5.

Ha valamiképpen hasznos lehetnék kedves hazánk ügyének, tessen velem parancsolni; mivel készen vagyok, tehetségem szerint, neki szolgálni. Az amerikai nép igen nagy részvételt mutat a magyar szent ügygel; hanem mivel többnyire a londoni Times és Chronicle³ ellenséges cikkelyeik szerint ítélik róla, nagyon kívánatos, hogy helyesebben tudósíthasson. Kérem tehát, hogy ha Kegyed sikeresnek ítéli, annyi és olyan tudósításokat által küldeni, amennyi és amilyen ezen célhoz vezethetnének, tegye meg azt minél hamarabb.

Egy ifjú amerikai, Mayne Reid, aki a mexikói háborúban⁴ szolgált, iparkodik egy magyarokból, németekből, amerikusokból sat. álló sereget összegyűjteni, amellyel segítségünkre menni kíván.⁵

A New Yorkban lévő magyarok (többnyire zsidók) nemzeti zászlót Kossuthnak küldeni készülnek.⁶ A washingtoni kormány fegyveres avatkozást a külföldön alig fogja megengedni, de fegyveretlen kimenelt meg nem gátolhat. Ezen önkényiek majd Európában (talán Franciaországban) felfegyverkezni akarnak.

A küleregetű polgárok a magyar, római etc. új kormányok megismerése végett egynéhány napokba deputációt Taylorhoz⁷ küldeni készülnek. Hiába való dolog, mivel a kormány inkább a muszkát kedvelni látszik, mint a szabad európai népeket. A népnek szíve pedig a mi oldalunkra hajlik.

Már tizenkilenc esztendő óta magyar nyelvel alig éltem.⁸ Azért is Kegyednek engedelmét kérem a sok s mindenféle hibákért, amelyeket ezen levélbe talál.

Written in haste on board of the Steamer America, which leaves today for Liverpool.⁹ Legnagyobb tisztelettel maradok

Kegyednek alázatos szolgálója

³ A Times, a Morning Chronicle és az itt nem említett Morning Post voltak azok az angol sajtóorgánok, melyek a leghevesebben támadták a magyar szabadságharcot. E három lap kivételével mindegyik lap kapcsolatban állt Pulszkyékkel és szívesen közölt magyarbarát cikkeket is.

⁴ Mexikó történetében a spanyol gyarmatosítók 1829-ben történt kiűzése után, 2 évtized állandó kül- és belháborúk sorozata. Valószínűleg az 1846 májusában kezdődő hadi eseményekről van szó, amikor is az Egyesült Államok megtámadta a mexikói köztársaságot. E két évig tartó, Mexikó számára súlyos veszteséggel végződő háborúskodásnak az 1848-ban Guadalupehidalgónál megkötött béke vetett véget.

⁵ Amerikában valóban voltak ilyen mozgalmak (ld. 72. sz. levelet) azonban Világos bekövetkeztével e tervek közül nem lett semmi.

⁶ Ld.: az előző jegyzetet.

⁷ Taylor Zachary, az Észak-Amerikai Egyesült Államok elnöke.

⁸ Kreitsir Károly 1832-ben a párizsi lengyel bizottság tagjaként tartott utójára Magyarországgal kapcsolatot.

⁹ Jelentése: „Ezt a levelet sietve, az Amerikai gőzös fedélzetén írom, melyen ma Liverpoolba utazom.”

